

ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΜΕ ΘΕΜΑ
"Η ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΑΚΥΡΩΤΙΚΕΣ
ΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ
ΠΡΟΣΛΗΨΕΩΝ ΜΕΣΩ Α.Σ.Ε.Π."

ΜΑΡΙΑ ΚΟΥΔΟΥΜΝΑΚΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΦΕΤΩΝ Δ.Δ.

Η συμμόρφωση της Διοίκησης προς τις αποφάσεις των δικαστηρίων συνιστά αναγκαίο περιεχόμενο για την ολοκλήρωση της προβλεπόμενης από το άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος παροχής έννομης προστασίας του διοικουμένου.

A. Το νομικό πλαίσιο για την υποχρέωση συμμόρφωσης της Διοίκησης

Η υποχρέωση συμμόρφωσης της Διοίκησης κατοχυρώνεται συνταγματικά στο άρθρο 95 παρ.5 του Συντάγματος, και ρυθμίζεται από το Ν.3068/2002 και το κατ' εξουσιοδότηση αυτού π.δ.61/2004, ενώ υποχρέωση συμμόρφωσης προβλέπεται και στο άρθρο 50 παρ.4 του π.δ. 18/1989.

1. Σύνταγμα 1975

Πριν την αναθεώρηση του 2001 με το άρθρο 95 παρ.5 του Συντάγματος 1975 προβλεπόταν η υποχρέωση συμμόρφωσης της Διοίκησης μόνο προς τις ακυρωτικές αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, και με το άρθρο 5 του ν. 1470/1984 είχε ανατεθεί η παρακολούθηση της συμμόρφωσης της Διοίκησης προς τις αποφάσεις του, σε Τριμελή Επιτροπή του Συμβουλίου της Επικρατείας.

2. Σύνταγμα 1975 (μετά τη Συνταγματική Αναθεώρηση έτους 2001)

Μετά την Αναθεώρηση του Συντάγματος το έτος 2001 με το Ψήφισμα της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής στις 6.4.2001, αναθεωρείται το άρθρο 95 παρ.5 του Συντάγματος και, σε συνδυασμό με την αναθεώρηση και του άρθρου 94 παρ.5, διευρύνεται η υποχρέωση της Διοίκησης να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις όλων των δικαστηρίων περιλαμβανομένων και των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων. Προς εφαρμογή της ανωτέρω επιταγής εκδίδεται ο ν. 3068/2002

(ΦΕΚ Α΄ 274/14-11-2002) και, κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 3 παρ. 8 αυτού, το π.δ/γμα 61/2004 (ΦΕΚ Α΄ 54/19.2.2004).

Στόχος της σχετικής ρύθμισης είναι να καταστεί αποτελεσματική η συμμόρφωση της Διοίκησης όχι μόνο προς τις αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας αλλά και όλων των δικαστηρίων και να παταχθεί η αντισυνταγματική πρακτική της μη συμμόρφωσης, εξ αιτίας της οποίας τις περισσότερες φορές γεννιόταν αξίωση για αποζημίωση του άρθρου 105-106 ΕισΝΑΚ.

Αρμόδιο Όργανο:

Με το ν.3068/2002 συστήνεται σε κάθε ένα από τα Ανώτατα Δικαστήρια της χώρας Τριμελές Συμβούλιο Συμμόρφωσης, το οποίο καθίσταται αρμόδιο για τον έλεγχο της συμμόρφωσης. Το Τριμελές Συμβούλιο Συμμόρφωσης του Συμβουλίου της Επικρατείας, καθίσταται αρμόδιο να ελέγχει τη συμμόρφωση της Διοίκησης όχι μόνο προς τις δικές του αποφάσεις αλλά και προς τις αποφάσεις των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων που δημοσιεύονται μετά την 6.4.2001 (σχ. Απόφ. Συμβ. ΣΤΕ 4/2006). Επίσης προβλέπεται δυνατότητα προσφυγής του ενδιαφερόμενου ενώπιον του Συμβουλίου Συμμόρφωσης, σε περιπτώσεις αδικαιολόγητης καθυστέρησης, άρνησης, παράλειψης ή πλημμελούς συμμόρφωσης της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις στις οποίες συμμετείχε ως διάδικος.

Αποφάσεις προς συμμόρφωση:

Στο Τριμελές Συμβούλιο υπάγεται ο έλεγχος της συμμόρφωσης προς τις δικαστικές αποφάσεις που δημοσιεύονται μετά την 6.4.2001. Οι δημοσιευθείσες πριν την ημερομηνία αυτή αποφάσεις του ΣΤΕ εξακολουθούν να υπάγονται στην αρμοδιότητα της Επιτροπής του άρθρου 5 ν.1470/1984.(Απ. Τρ.Συμβ.Συμμ. ΣΤΕ 25,37/2005 κά).

Για τις αποφάσεις των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων που είχαν δημοσιευθεί πριν την 6.4.2001, δεδομένου ότι δεν υπήρξε νομοθετική ρύθμιση, το Τριμελές Συμβούλιο του Σ.τ.Ε., όπως προκύπτει από σχετικές αποφάσεις, δεν τήρησε μια σταθερή γραμμή και πότε κατέληγε στην μία απόψη πότε στην αντίθετη με μειοψηφία.

Με την απόφαση 4/2007 του Τρ. Συμβουλίου Συμμόρφωσης ΣΤΕ κρίθηκε ότι το Τρ. Συμβούλιο του ΣΤΕ δεν είχε αρμοδιότητα να εξετάσει αιτήσεις συμμόρφωσης της Διοίκησης προς ακυρωτικές αποφάσεις των Διοικητικών Εφετείων που είχαν δημοσιευθεί πριν την 6.4.2001, διότι δεν προβλεπόταν συμμόρφωση προς αυτές. Τυχόν δε εκδοθείσες αποφάσεις του ΣΤΕ απορριπτικές εφέσεων κατά των ακυρωτικών αποφάσεων Διοικητικών Δικαστηρίων που είχαν δημοσιευθεί πριν την 6.4.2001, κρίθηκε ότι δεν παρήγαγαν το πρώτον υποχρέωση συμμόρφωσης της Διοίκησης, καθόσον κατά ρητή διάταξη του άρθρου 61 του Π.Δ.18/1989 τόσο η προθεσμία όσο και η άσκηση εφέσεως στο ΣΤΕ δεν συνεπάγοντο αναστολή

εκτελέσεως της πρωτόδικης απόφασης. (Μειοψηφία διετύπωσε ο τότε Σύμβουλος Επικρατείας Αθ.Ράντος υποστηρίζοντας ότι μπορεί να επιληφθεί το Συμβούλιο του ΣτΕ, διότι με την απορριπτική του απόφαση επιβεβαιώνει άμεσα ή έμμεσα τη νομιμότητα της ακυρωτικής απόφασης του Δ.Εφετείου και ανανεώνεται η υποχρέωση εκτελέσεώς της μετά την απόφαση του ΣτΕ). Ίδια κρίση διατυπώθηκε με τις αποφ. Συμβ.Συμμ. ΣτΕ 142 και 143/2009). Η απόφαση 8/2007 του Τρ. Συμβουλίου Συμμόρφωσης ΣτΕ κατέληξε στην αντίθετη κρίση. Ότι δηλαδή επειδή με το Ν.3068/2002 δεν αποκλείεται κατ' εξαίρεση η υποχρέωση προς συμμόρφωση να απορρέει και από απορριπτικές αποφάσεις, το Συμβούλιο Συμμόρφωσης μπορούσε να κρίνει τη συμμόρφωση σε απορριπτική επί εφέσεως Ασφαλιστικού Ταμείου απόφαση του ΣτΕ έστω και αν η εφετειακή απόφαση ήταν προγενέστερη του 2001. (Μειοψηφία του τότε αντιπροέδρου Μ.Βροντάκη ότι η απορριπτική απόφαση του ΣτΕ δεν μπορεί να λογίζεται ως ικανή να παραγάγει υποχρέωση συμμόρφωσης διότι η δεν έχει διαπλαστικό περιεχόμενο και η υποχρέωση απορρέει από την εφετειακή απόφαση).

Επίσης με αποφάσεις του ίδιου Συμβουλίου κρίθηκε ότι η σχετική αίτηση δεν μπορούσε να παραπεμφθεί ούτε στην Επιτροπή του άρθρου 5 του Ν.1470/1984, διότι αυτή είχε αρμοδιότητα να επιλαμβάνεται αιτήσεων που αφορούσαν άρνηση συμμόρφωσης μόνο προς αποφάσεις του Συμβουλίου Επικρατείας και όχι των Διοικητικών Δικαστηρίων (αποφ. 25,37/2005, 4/2007)

3. Τροποποίηση Ν.3068/2002 με Ν. 3900/2010 (έναρξη ισχύος 1.1.2011)

Με το άρθρο 56 του Ν.3900/2010 τροποποιείται η παρ.1 του άρθρου 2 του Ν.3068/2002 (και προστίθεται περίπτωση ε') και ορίζεται ότι ο έλεγχος για τη συμμόρφωση της Διοίκησης προς τις αποφάσεις των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων ανατίθεται σε τριμελές συμβούλιο που συστήνεται σε κάθε τακτικό διοικητικό δικαστήριο για τις αποφάσεις που εκδίδονται από αυτό.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η ρύθμιση αυτή συνδυάζεται με το γεγονός ότι με το ν. 3659/2008 και στη συνέχεια με το ν. 3900/2010 μεταφέρθηκαν πολλές ακυρωτικές διαφορές από το Συμβούλιο της Επικρατείας στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια κατά τροποποίηση του Ν.702/1977, και με τον ίδιο νόμο 3900/2010 αποφάσεις επί των υποθέσεων που αφορούν μεταξύ άλλων α) τον διορισμό και την εν γένει υπηρεσιακή κατάσταση των λειτουργών και υπαλλήλων (πολιτικών, στρατιωτικών και δικαστικών) του Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτης και δεύτερης βαθμίδας και των λοιπών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, γ) την πρόσληψη και την κατάσταση γενικά του προσωπικού του Δημοσίου, των

οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτης και δεύτερης βαθμίδας και των λοιπών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, ανεξάρτητα από τη φύση της σχέσης που το συνδέει, καθώς και την πρόσληψη και την κατάσταση γενικά του προσωπικού νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου όπου η πρόσληψη αυτή γίνεται με βάση ειδική διοικητική διαδικασία (ΑΣΕΠ) δεν υπόκεινται σε έφεση ενώπιον του Συμβουλίου Επικρατείας. Εξάλλου με δεδομένο ότι οι διατάξεις του ως άνω νόμου καταλαμβάνουν και τις εκκρεμείς υποθέσεις, όσες αιτήσεις ακυρώσεως είχαν ασκηθεί ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας έως την έναρξη της ισχύος του ν.3900/2010 και δεν είχαν συζητηθεί, διαβιβάστηκαν στα κατά τόπον αρμόδια διοικητικά δικαστήρια.

Β. Διαδικασία Συμμόρφωσης μετά την έναρξη ισχύος του ν. 3900/2010 (1.1.2011)

1. Αρμόδιο Όργανο - Αποφάσεις προς συμμόρφωση:

Μετά την τροποποίηση της παρ.1 του άρθρου 2 του Ν.3068/2002 με το άρθρο 56 του Ν.3900/2010, σε κάθε διοικητικό δικαστήριο συνιστάται Τριμελές Συμβούλιο Συμμόρφωσης, που είναι αρμόδιο για τη λήψη των προβλεπόμενων μέτρων για τη συμμόρφωση της Διοίκησης προς τις αποφάσεις που εκδίδονται από αυτό. (Αποφ. ΣτΕ 10/2021, 92/2020, 38/2020, 35/2019, 34/2018 κά).

Σε περίπτωση που εκκρεμεί έφεση της Διοίκησης κατά αποφάσεως που είχε δημοσιευθεί πριν την 1.1.2011, ή για όσες εξακολουθεί να προβλέπεται η άσκηση εφέσεως ενώπιον του ΣτΕ και μετά την 1.1.2011, κρίθηκε ότι η αίτηση για διαπίστωση της συμμόρφωσης πρέπει να αφορά στην πρωτόδικη ακυρωτική απόφαση και μπορεί να υποβληθεί και πριν την εκδίκαση της έφεσης. Και τούτο διότι τόσο η προθεσμία (άρθρο 61 π.δ.18/1989) όσο και η άσκηση της έφεσης στο Συμβούλιο Επικρατείας δεν συνεπάγονται την αναστολή εκτέλεσης της πρωτόδικης απόφασης ενώ εξάλλου η εκδοθησόμενη απορριπτική της εφέσεως απόφαση του Συμβουλίου Επικρατείας δεν παράγει το πρώτον υποχρέωση συμμόρφωσης της Διοίκησης. (Αποφ. Συμβ. ΣτΕ 10/2021, 92/2020, 38/2020, 36,34,27/2018, 143/2009).

2. Διαδικασία της Συμμόρφωσης

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.3068/2002 και του ΠΔ 61/2004 η πρόσβαση στο Συμβούλιο Συμμόρφωσης είναι ευχερής, εφόσον αρκεί η υποβολή σχετικής αίτησης ατελώς, στη γραμματεία του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση, κατά την

ενώπιον δε αυτού διαδικασία δεν απαιτείται εκπροσώπηση του αιτούντος από δικηγόρο και συνεπώς δεν επιδικάζεται δικαστική δαπάνη και αν τυχόν υποβληθεί τέτοιο αίτημα απορρίπτεται (Αποφ. Συμβ. ΣτΕ 4/2022).

«Ενδιαφερόμενος», που νομιμοποιείται να ζητήσει, τη διαπίστωση της καθυστέρησης, παράλειψης ή άρνησης συμμόρφωσης προς τα κριθέντα με δικαστική απόφαση, νοείται μόνον εκείνος που διετέλεσε διάδικος στη δίκη, κατά την οποία εκδόθηκε η απόφαση προς την οποία ζητείται η διαπίστωση της μη συμμόρφωσης, όχι δε και οποιοσδήποτε τρίτος που ενδιαφέρεται για τη συμμόρφωση της διοικήσεως προς την εν λόγω απόφαση (Αποφ. Συμβ. Συμμ. ΣτΕ 7/2021, 21, 18/2018, 36/2017, 9-12/2016 Ολομ., Πρακτικά Συμβ. Συμμ. ΣτΕ 37/2011 σκ. 2, 84/2010, 26/2009).

Η συμμόρφωση πρέπει να είναι πλήρης, και κατά το δυνατόν άμεση, υπό την έννοια ότι η Διοίκηση πρέπει να προβαίνει σε κάθε αναγκαία ενέργεια για την υλοποίηση του ακυρωτικού αποτελέσματος και δεν επιτρέπεται να αδρανή επικαλούμενη λόγους που δεν εδράζονται στο Σύνταγμα και το νόμο (Πρακτ. Συμβ ΣτΕ 7/2021, 852-855/2019 Ολ., 3-4/2018, 10-13/2014).

Αναστολή διαδικασίας συμμόρφωσης. Σε περίπτωση που το ζήτημα της μη συμμόρφωσης της Διοίκησης προς τα κριθέντα με τη δικαστική απόφαση έχει αχθεί σε κρίση ενώπιον δικαστηρίου, που αποφαινεται με δύναμη δεδικοσμένου, η διαδικασία για τη διαπίστωση της μη συμμόρφωσης, αναστέλλεται μέχρι να εκδοθεί απόφαση επί της εκκρεμούς αιτήσεως ακυρώσεως (Πρ. Συμβ. ΣτΕ 2/2020, 22/2010, 6/2020)

3. Διοίκηση: Στην έννοια του όρου Διοίκηση που υπέχει υποχρέωση προς συμμόρφωση, εμπίπτουν το Δημόσιο, οι ΟΤΑ α' και β' βαθμίδας και τα ΝΠΔΔ (άρθρο 1 Ν.3068/2002). Επίσης πρέπει να θεωρηθεί ότι εμπίπτουν και οι ανεξάρτητες διοικητικές αρχές (πχ ΑΣΕΠ) έστω και αν δεν αναφέρονται ρητά ενώ με το άρθρο 4ε παρ.3 του Ν.3388/2005, προστέθηκε εδάφιο στο άρθρο 1 του ν.3068/2002, με το οποίο στην υποχρέωση συμμόρφωσης περιελήφθησαν και τα ΝΠΙΔ του ευρύτερου δημόσιου τομέα τα οποία ανήκουν εξ ολοκλήρου στο Δημόσιο. (Με απόφαση Τριμελούς Συμβουλίου Συμμόρφωσης ΣτΕ 54/2005 κρίθηκε ότι η Αγροτική Τράπεζα δεν εμπίπτει στις ανωτέρω διατάξεις και με την αποφ. Τρ. Συμβ ΣτΕ 50/2008 δεν εμπίπτει ούτε η Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία ΕΑΒ κλπ).

4. Κύρωση

Αν διαπιστωθεί ότι η Διοίκηση αρνείται να συμμορφωθεί προς δικαστική απόφαση ή ότι η συμμόρφωσή της είναι ελλιπής ή πλημμελής, το Συμβούλιο έχει εξουσία εκδίδοντας σχετικό πρακτικό, να της απευθύνει διαταγή να συμμορφωθεί τάσσοντας εύλογη προθεσμία και προσδιορίζοντας με τρόπο δεσμευτικό τις ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβεί.

Αν παρά ταύτα, η Διοίκηση εμμένει στην άρνησή της, το Συμβούλιο καταλογίζει σε βάρος της χρηματικό ποσό, που εισπράττεται από τον αιτούντα. Το ποσό αυτό συνιστά μέσο εξαναγκασμού της Διοίκησης σε συμμόρφωση και επιβάλλεται επαναληπτικώς μέχρι την αυτούσια και πλήρη συμμόρφωση αυτής προς τα κριθέντα, κατά περίπτωση, από την οικεία δικαστική απόφαση. Το χρηματικό αυτό ποσόν δεν συνιστά αποζημίωση ή χρηματική ικανοποίηση του ενδιαφερομένου, που επιδιώκει τη συμμόρφωση, που καταβάλλεται λόγω της μη εκτελέσεως και αντί της εκτελέσεως της δικαστικής απόφασης, δεν είναι, δηλαδή, υποκατάστατο της εκτελέσεως και για το λόγο αυτό τυχόν αίτημα για χρηματική ικανοποίηση λόγω της ηθικής βλάβης που υπέστη ο αιτών από τη μακρόχρονη ταλαιπωρία του απαραδέκτως προβάλλεται στη διαδικασία συμμόρφωσης (Πρακ. Συμ. Συμμ. ΣτΕ 3/2015, Αποφ. Τρ.Συμβ. ΣτΕ 4/2014, 46/2010). Το εν λόγω χρηματικό ποσόν συνιστά κύρωση, με την οποία επιδιώκεται ο εξαναγκασμός της Διοίκησης να προβεί στην εκτέλεση της απόφασης, το ύψος του οποίου ορίζεται εντός των πλαισίων που καθορίζει ο νόμος, και προσδιορίζεται από το Συμβούλιο κατ' εκτίμηση της φύσης και της σημασίας της διαφοράς, των συνθηκών της μη συμμόρφωσης, της διάρκειάς της και των συνεπειών για τον αιτούντα, ενώ η υποχρέωση της Διοίκησης προς συμμόρφωση παραμένει, και μετά την καταβολή του καταλογισθέντος σε βάρος της χρηματικού ποσού, ακέραιη. (Πρ. Τρ.Συμβ. ΣτΕ 3, 4/2020, 22/2018, ΟΛ.8/2017, ΔΕΑ 279/2022, 277/2022).

Γ. Περιεχόμενο της Συμμόρφωσης - Νομολογία

Έχει παγίως νομολογηθεί ότι σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 95 παρ. 5 του Συντάγματος και 3 παρ. 1 του ν. 3068/2002, η Διοίκηση, συμμορφούμενη προς ακυρωτική απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας ή των Διοικητικών Δικαστηρίων, έχει υποχρέωση όχι μόνο να θεωρήσει ανίσχυρη και μη υφιστάμενη στον νομικό κόσμο τη νομοθετική πράξη που κρίθηκε αντίθετη προς συνταγματικές διατάξεις ή τη διοικητική πράξη που ακυρώθηκε, αλλά έχει υποχρέωση και να προβεί σε όλες τις απαιτούμενες θετικές ενέργειες για την αναμόρφωση της νομικής κατάστασης που προέκυψε, είτε άμεσα είτε έμμεσα, από τις πράξεις

αυτές, ανακαλώντας ή τροποποιώντας τις σχετικές στο μεταξύ εκδοθείσες πράξεις ή εκδίδοντας άλλες με αναδρομική ισχύ, προκειμένου να αποκαταστήσει τα πράγματα στη θέση στην οποία θα βρίσκονταν, αν από την αρχή δεν είχε ισχύσει η κριθείσα αντίθετη προς το Σύνταγμα νομοθετική πράξη ή η ακυρωθείσα διοικητική πράξη (Πρακτικ.Τρ. Συμβ. ΣΤΕ 20/2020, 21/2018, 14, 15/2017 Ολ.Τρ. Συμβ. ΔΕΑ 298/2022, Πρ. ΔΕΑ 279/2022).

Το ειδικότερο, περιεχόμενο και η έκταση των υποχρεώσεων της Διοίκησης προσδιορίζονται από το αντικείμενο της ακύρωσης, το οποίο, μεταξύ άλλων, καθορίζεται από το είδος και τη φύση της ακυρωθείσας πράξης, καθώς και από τα επιτασσόμενα από την ακυρωτική απόφαση (βλ. πρακτικά του Συμβουλίου Συμμόρφωσης 17/2020, 21/2018, 14, 15/2017 Ολ.Πρακτ. Συμβ. ΔΕΑ 279/2022, Απ.Συμβ. ΔΕΑ 298/2022).

1. Συμμόρφωση της Διοίκησης σε περίπτωση παράλειψης διορισμού.

Αναδρομικός διορισμός.

Η Διοίκηση οφείλει, εφόσον συντρέχει, σύμφωνα με την ακυρωτική απόφαση, νόμιμη περίπτωση διορισμού του αιτούντος, να τον διορίσει και μάλιστα αναδρομικά με όλες τις εντεύθεν συνέπειες. (Πρακτικό Συμβ. Συμμ. ΣΤΕ 20/2020, 17/2020, 9/2014, 112/2012 κά ΔΕΑ 298/2022).

Συνέπειες του αναδρομικού διορισμού :

Καταβολή αναδρομικών αποδοχών Η Διοίκηση είναι, καταρχήν, υποχρεωμένη να καταβάλει αποδοχές για όλο το διάστημα του αναδρομικού διορισμού (βλ. πρακτικά του Συμβουλίου Συμμόρφωσης ΣΤΕ 10, 9, 5/2019, 21/2018, 3/2016, 13/2015, 100/2010, 3, 38/2008 κ.ά.), χωρίς να κωλύεται από τη διάταξη του άρθρου 80 παρ. 1 του Συντάγματος, στην οποία ορίζεται ότι μισθός ούτε εγγράφεται στον προϋπολογισμό του Κράτους, ούτε παρέχεται χωρίς οργανικό ή άλλο ειδικό νόμο. Και αυτό, διότι ο μεν προϋπολογισμός πρέπει να προβλέπει και προβλέπει πιστώσεις για δαπάνες εξαιτίας της εκτέλεσης δικαστικών αποφάσεων -ο εκ των προτέρων ακριβής προσδιορισμός των οποίων είναι ανέφικτος-, ο δε «οργανικός ή ειδικός νόμος» είναι αυτός που προβλέπει την κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα καταβολή των αποδοχών στους υπαλλήλους που διορίζονται κατά τον χρόνο του αναδρομικού διορισμού.

Η αναγνώριση της υποχρέωσης της Διοίκησης για καταβολή αναδρομικών αποδοχών, εξυπηρετεί, την αρχή της οικονομίας της δίκης, η οποία επιτάσσει την ταχεία επίλυση της διαφοράς, διότι έτσι αποφεύγεται η άσκηση άσκοπων ένδικων

βοηθημάτων ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων και δεν είναι δυνατόν να αναιρείται από την τυχόν επικαλούμενη από τη Διοίκηση περιορισμένη οικονομική της δυνατότητα και τη δυσχέρεια κάλυψης των λειτουργικών της αναγκών (Πρ. Συμβ. Συμμ. ΣτΕ 7/2007, 24/2006, Πρ. Συμβ. Συμμ. ΔΕΑ 596/2021) ούτε απαιτείται να έχει διαγνωστεί δικαστικά παρανομία των οργάνων της.

Αν, ενόψει των άρθρων 105-106 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα, ο παρανόμως μη διορισθείς, έχει αποκτήσει οικονομικά οφέλη λόγω της απασχόλησής του σε άλλη εργασία, κατά το χρονικό διάστημα από τον μη αναδρομικό διορισμό του μέχρι την ανάληψη των καθηκόντων του, το όφελος αυτό είναι δυνατόν να αποτελέσει λόγο μείωσης ή και εκμηδένισης του ποσού των ανωτέρω αναδρομικών αποδοχών, κατόπιν σχετικής ένστασης εκ μέρους της Διοίκησης περί συμψηφισμού ζημίας και κέρδους (βλ. πρακτικά του Συμβουλίου Συμμόρφωσης 20/2020, 17/2020, 3/2016, 13, 8, 5/2015, 9/2014, αποφάσεις του ίδιου Συμβουλίου 9/2014, 112/2012, 139/2009 και απόφαση ΣτΕ 2557/2006), Πρ.Τρ. Συμβ.ΔΕΑ 279/2022, 98/2022).

Ο έλεγχος όμως της συμμόρφωσης της Διοίκησης δεν μπορεί να επεκταθεί στον τρόπο υπολογισμού ή στο ύψος των αποδοχών αυτών, ή στη νομιμότητα του συμψηφισμού, καθόσον οποιαδήποτε ασυμφωνία για τα ζητήματα αυτά είναι δυνατόν να αχθεί σε δικαστική κρίση ενώπιον του αρμοδίου διοικητικού δικαστηρίου, κατόπιν άσκησης του κατάλληλου ένδικου βοηθήματος (Πρ. Συμβ. Συμμ. ΣτΕ 17/2020, 14/2015, Απ.Σ.Συμμ. ΣτΕ 35/2016, 13/2011, Πρ.Συμβ. Συμμ. ΔΕΑ 521/2022, 596/2021, Απ. Συμβ. ΔΕΑ 98/2022).

Βαθμολογική και μισθολογική κατάταξη του διοριζόμενου. Έχει κριθεί ότι το χρονικό διάστημα του αναδρομικού διορισμού λαμβάνεται υπόψη για τη βαθμολογική κατάταξη του διοριζόμενου, η οποία όμως λαμβάνει χώρα μετά τη συμπλήρωση της προβλεπόμενης δοκιμαστικής υπηρεσίας κατά την οικεία διάταξη είτε του Υπαλληλικού Κώδικα είτε του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, ή τις διατάξεις που διέπουν τους οικείους Φορείς της Διοίκησης, και υπό την προϋπόθεση ότι ο διοριζόμενος αναδρομικά θα κριθεί μονιμοποιητέος. (Πρακτικό ΣτΕ 17/2020, 14/2015, 100/2010, Απ. Συμβ. Συμμ ΣτΕ 33/2016, Πρακ. Συμβ. Συμμ.ΔΕΑ 91/2022). Επίσης, έχει κριθεί ότι η συμμόρφωση της Διοίκησης δεν επεκτείνεται στην άρση τυχόν προϋποθέσεων που ορίζονται από την ισχύουσα νομοθεσία για την υπηρεσιακή και βαθμολογική εξέλιξη του υπαλλήλου (λ.χ. κρίση αρμοδίου συμβουλίου, συμπλήρωση ορισμένου χρόνου υπηρεσίας) (βλ. πρακτικά του Συμβουλίου αυτού 1, 10/2020, 7/2019, 21/2018, 14, 15/2017, 33/2016, 14/2015, 100/2010).

2. Συμμόρφωση της Διοίκησης σε περιπτώσεις ακύρωσης παράλειψης διορισμού ή πρόσληψης μέσω της διαδικασίας του Α.Σ.Ε.Π.

Στις περιπτώσεις που οι διορισμοί ή προσλήψεις προσωπικού του Δημοσίου, ΟΤΑ, ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ που ανήκουν εξ ολοκλήρου στο Δημόσιο, διενεργούνται με τη διαδικασία του Ν.2190/1994 μέσω του Α.Σ.Ε.Π., (ήδη Ν. 4765/2021) και δεδομένου ότι η Διοίκηση είναι ενιαία, για την ολοκλήρωση της διαδικασίας διορισμού, υποχρέωση συμμόρφωσης προς την ακυρωτική απόφαση, έχουν τόσο το ΑΣΕΠ όσο και ο Φορέας διορισμού, έστω και αν ο τελευταίος δεν ήταν διάδικος στην ακυρωτική δίκη, οι ενέργειες δε στις οποίες πρέπει να προβούν για να θεωρηθεί ότι συμμορφώνονται πλήρως προς το περιεχόμενο της ακυρωτικής απόφασης καθορίζονται από το πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους.

Αρμοδιότητα ΑΣΕΠ. Το ΑΣΕΠ προκηρύσσει και διενεργεί τον διαγωνισμό για την πλήρωση των θέσεων που έχει ζητήσει ο Φορέας διορισμού ή πρόσληψης, ελέγχει τα δικαιολογητικά των υποψηφίων που είναι σε σειρά διορισμού και τις υποβληθείσες ενστάσεις, βαθμολογεί τα προσόντα και κριτήρια που έχουν δηλωθεί και βάσει της βαθμολογίας των υποψηφίων, συντάσσει τους πίνακες κατάταξης στους οποίους εγγράφει τους υποψηφίους που πληρούν τα κριτήρια και τα προσόντα της Προκήρυξης με βαθμολογική σειρά και εγγράφει στους πίνακες διοριστέων όσους εξ αυτών είναι σε σειρά διορισμού. Τέλος δημοσιεύει τον πίνακα διοριστέων στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Επομένως η αρμοδιότητα του ΑΣΕΠ εξικνεύεται έως την κύρωση των πινάκων διοριστέων ή προσληπτέων και τη διάθεση αυτών στους Φορείς προς διορισμό ή πρόσληψη. (Αποφ. Τρ. Συμβ. ΣΤΕ 35/2016).

Η υποχρέωση προς συμμόρφωση του ΑΣΕΠ.

Πρέπει να επισημανθεί ότι από την έκδοση μιας ακυρωτικής απόφασης με την οποία γίνεται εν μέρει ή εν όλω δεκτή η αίτηση ακυρώσεως ενός υποψηφίου, δεν γεννάται άνευ ετέρου και ανεξαρτήτως της σειράς κατάταξής του στον πίνακα κατάταξης, υποχρέωση της Διοίκησης προς διορισμό, αλλά μόνο υποχρέωση επανάκρισης της υποθέσεως από το ΑΣΕΠ με νέα βαθμολόγηση των αμφισβητηθέντων προσόντων ή κριτηρίων, και μόνο εφόσον η εκ νέου κατάταξη του υποψηφίου στην προσήκουσα σειρά του οικείου πίνακα, του προσδίδει δικαίωμα διορισμού, το ΑΣΕΠ έχει υποχρέωση να τον εγγράφει στον πίνακα διοριστέων και να τον διαθέσει προς διορισμό στον Φορέα.

Επομένως όταν με την δικαστική απόφαση γίνεται δεκτή αίτηση ακυρώσεως, και ακυρώνεται ο πίνακας διοριστέων κατά το μέρος που αφορά τον αιτούντα

υποψήφιο και η απόφαση του ΑΣΕΠ, βάσει της οποίας εκδόθηκε ο πίνακας, κατά το κεφάλαιο που απετέλεσε το αντικείμενο της διαφοράς, η υπόθεση αναπέμπεται στο ΑΣΕΠ προκειμένου να εκδώσει νέα πράξη εκφέροντας νέα νομίμως αιτιολογημένη κρίση, ανάλογα με τα επιτασσόμενα από την ακυρωτική απόφαση. Το ΑΣΕΠ συμμορφούμενο προς την δικαστική απόφαση έχει υποχρέωση να προβεί σε νέα κρίση και να αναμορφώσει τη βαθμολογία του υποψηφίου σύμφωνα με τα κριθέντα από το δικαστήριο και στη συνέχεια με βάση τη νέα αυτή βαθμολογία να τον κατατάξει στην προσήκουσα σειρά του πίνακα κατάταξης, είτε να του αναγνωρίσει, κατά τα οριζόμενα στην ακυρωτική απόφαση, την ύπαρξη τυπικού προσόντος, οπότε τον διαγράφει από τον πίνακα αποκλεισμένων και αφού προβεί σε έλεγχο των δικαιολογητικών του να τον βαθμολογήσει στα δηλωθέντα κριτήρια ή προσόντα και με βάση τη βαθμολογία του να τον εγγράψει στον πίνακα κατάταξης στην προσήκουσα σειρά αυτού.

Αν ο υποψήφιος ως εκ της νέας σειράς κατάταξης κρίνεται διοριστέος, δηλαδή η σειρά στην οποία εγγράφεται στον πίνακα του παρέχει δικαίωμα διορισμού σε θέση της προτίμησής του, το ΑΣΕΠ υποχρεούται να τον εγγράψει στον πίνακα διοριστέων και να παραγγείλει την εκ μέρους του αρμοδίου Φορέα ολοκλήρωση του διορισμού του στη συγκεκριμένη προκηρυχθείσα κενή οργανική θέση, είτε αν δεν υφίσταται κενή θέση σε συνιστώμενη προσωποπαγή (άρθρο 17 παρ.17 του Ν.2190/1994). Έτσι σύμφωνα με τη νομολογία, εφόσον το ΑΣΕΠ διαθέσει τον υποψήφιο προς διορισμό και διατάξει τον διορισμό του στον Φορέα, αυτό έχει προβεί σε όλες τις επιβαλλόμενες ενέργειες και θεωρείται ότι έχει πλήρως συμμορφωθεί προς την ακυρωτική απόφαση. (Πρ. Συμβ. Συμμ. ΣτΕ 3/2015, 9/2014, 8/2015, Πρ. ΔΕΑ 782/2022).

Αρμοδιότητα Φορέα. Ο διορισμός ή η πρόσληψη των προσώπων που περιλαμβάνονται στους πίνακες διοριστέων διενεργείται από τον Φορέα για λογαριασμό του οποίου προκηρύχθηκαν οι συγκεκριμένες θέσεις και με βάση τις διατάξεις που τον διέπουν. Επομένως η πρόσδοση αναδρομικής ισχύος στην πράξη διορισμού ή πρόσληψης καθώς και η αναγνώριση των νόμιμων συνεπειών (βαθμολογικών, μισθολογικών κλπ) της αναδρομής που προαναφέρθηκαν ανήκουν στην αρμοδιότητα των οργάνων του οικείου Φορέα και όχι του ΑΣΕΠ (Αποφ. Τριμ Συμβ. ΣτΕ 35/2016, 9/2014, 8/2014, 30/2010 28/2009, 50/2008 κá).

Η υποχρέωση του Φορέα συνίσταται στην σύνταξη της πράξης διορισμού στην οποία πρέπει να προσδώσει αναδρομική ισχύ, με καταβολή αναδρομικών αποδοχών, σύμφωνα με τα όσα εκτέθηκαν παραπάνω, ως αναγκαίο περιεχόμενο της υποχρέωσης συμμόρφωσης της Διοίκησης και στη βαθμολογική και

μισθολογική κατάταξη του διοριζόμενου. (Απ. Τρ. Συμβ. ΣτΕ 35/2016, 9/2014, 8/2014, 30/2010 κá). Η αναδρομικότητα ανατρέχει στο χρόνο δημοσίευσης του αρχικού πίνακα διοριστέων, στον οποίο θα έπρεπε να είχε εγγραφεί εξ αρχής και ο συγκεκριμένος υποψήφιος και ο οποίος μη νομίμως παραλείφθη από αυτόν. Εάν το Συμβούλιο Συμμόρφωσης διαπιστώσει ότι ο Φορέας δεν προβαίνει στις παραπάνω υποχρεώσεις τότε με πρακτικό τον καλεί να συμμορφωθεί αναλόγως, εντός συγκεκριμένης προθεσμίας, εκδίδοντας σχετικό πρακτικό για συμμόρφωση (Πρακ. Συμ.Συμ. ΣτΕ 9/2014, 3/2015, 8/2015, 13,14/2015, 4/2017 Πρ. Συμβ. ΔΕΑ 281/2022, 279/2022, 2054/2021 κá).

Ο υποψήφιος δεν κρίνεται διοριστέος. Στην περίπτωση που η σειρά στην οποία κατατάσσεται ο υποψήφιος δεν του παρέχει δικαίωμα διορισμού, παραμένει εγγεγραμμένος στον πίνακα κατάταξης και θεωρείται για όσο διάστημα ο πίνακας κατάταξης διατηρείται σε ισχύ, ως επιλαχών και μπορεί να κληθεί σε διορισμό σε περίπτωση που κάποιος από τους διοριστέους δεν αποδεχθεί το διορισμό του ή στην περίπτωση που γίνουν επιπλέον διορισμοί από τους εγγεγραμμένους στον πίνακα αντί να προκηρυχθεί και να διενεργηθεί νέος διαγωνισμός. (Περίπτωση εκπαιδευτικών, υπαλλήλων στην Τράπεζα της Ελλάδος κλπ). Ενόψει αυτών εάν το ΑΣΕΠ έχει προβεί σε όλες τις απαιτούμενες ως άνω ενέργειες, θεωρείται ότι έχει πλήρως συμμορφωθεί προς την ακυρωτική απόφαση, και δεν τίθεται ζήτημα μη συμμόρφωσης αυτού αλλά ούτε και του Φορέα. Αν όμως ο υποψήφιος αμφισβητεί τη νομιμότητα της νέας κρίσης του ΑΣΕΠ, η αμφισβήτηση αυτή δεν αποτελεί αντικείμενο συμμόρφωσης του ν.3068/2002 ώστε να υπάγεται στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου Συμμόρφωσης αλλά αντικείμενο νέας δικαστικής κρίσης κατόπιν άσκησης του προβλεπόμενου ένδικου βοηθήματος της αιτήσεως ακυρώσεως (Απ. Τριμ.Συμβ. ΣτΕ 28/2019, 16/2015, 8/2014, 11/2012, 25,65/2009 18/2007, Απ.Τρ.Συμβ. ΔΕΑ 1629/2021).

Απ. Συμβουλίου Συμμόρφωσης ΣτΕ 18/2007 Η αιτούσα μετά από έλεγχο των δικαιολογητικών της από το ΑΣΕΠ για την πρόσληψη σε μία θέση στο Γ. Νομ. Ν. Σύρου, ενεγράφη σε πίνακα απορριπτέων ελλείπει τίτλου σπουδών. Με την απόφαση Δ.Ε.Α. έγινε δεκτή αίτηση ακυρώσεως αφού κρίθηκε ότι αυτή κατείχε τίτλο σπουδών και ότι εκ παραδρομής δεν το είχε συμπληρώσει στην αίτηση, και συνεπώς μη νομίμως είχε εγγραφεί σε πίνακα απορριπτέων. Κατόπιν αυτών ακυρώθηκε η απόφαση του ΑΣΕΠ και αναπέμφθηκε στην Επιτροπή του διαγωνισμού να την βαθμολογήσει με βάση το πτυχίο της και να την εγγράψει στην προσήκουσα σειρά του πίνακα κατάταξης. Η Επιτροπή βαθμολόγησε την αιτούσα και την κατέταξε δεύτερη στη σειρά μετά την αρχικώς διοριστέα, η οποία όμως

σειρά δεν της παρείχε δικαίωμα διορισμού. Ενόψει αυτών το Συμβούλιο έκρινε ότι η Διοίκηση συμμορφώθηκε πλήρως προς την εφετειακή απόφαση από την οποία δεν απέρρευε σε κάθε περίπτωση υποχρέωση διορισμού της αιτούσας και ότι η περαιτέρω εξέταση της νομιμότητας των πράξεων της Διοίκησης περί συμμορφώσεως μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο νέας δικαστικής κρίσης κατόπιν ασκήσεως ένδικων βοηθημάτων.

Δ. Ισχυρισμοί προβαλλόμενοι κατά τη διαδικασία συμμόρφωσης Νομολογία ΣΤΕ και Διοικητικού Εφετείου Αθήνας

Ενδεικτική καταγραφή ισχυρισμών της Διοίκησης που έχουν κριθεί απορριπτέοι από τα Συμβούλια Συμμόρφωσης του Συμβουλίου Επικρατείας και Διοικητικό Έφετείο Αθήνας, με την αιτιολογία ότι τα προβαλλόμενα επιχειρήματα δεν δύνανται να ματαιώσουν το δικαίωμα για λήψη αναδρομικών αποδοχών, το οποίο αποτελεί συνέπεια του ακυρωτικού αποτελέσματος της απόφασης του Δικαστηρίου και αναγκαίο περιεχόμενο της υποχρέωσης συμμόρφωσης της Διοίκησης προς την απόφαση αυτή. (Πρακ. Συμβ. 17/2020, 14/2015, 100/2010):

1. Ότι δεν υπάρχει υποχρέωση αναδρομικού διορισμού, διότι δεν περιελήφθη στην απόφαση του ΑΣΕΠ σχετική διάταξη περί αναδρομικότητας Πρ. Συμβ. ΣΤΕ 17/2020, 14/2015,
2. Ότι εφόσον στην πράξη διορισμού περιλαμβάνεται ρήτρα ότι η αιτούσα διορίζεται χωρίς δικαίωμα λήψης αναδρομικών αποδοχών δεν μπορεί να της καταβληθούν αναδρομικές αποδοχές (Πρ. Συμβ. Συμ. ΣΤΕ 23/2005).
3. Ότι η καταβολή αναδρομικών αποδοχών δεν αποτελεί αντικείμενο κρίσης του Συμβουλίου Συμμόρφωσης αλλά δικαστικής κρίσης μετά από άσκηση ενδίκου βοηθήματος (αγωγής) Πρ. Συμβ. ΣΤΕ 17/2020,
4. Ότι η Διοίκηση δεν έχει υπαιτιότητα και δεν οφείλει αναδρομικές αποδοχές, διότι δεσμευόταν από την αρχική απόφαση του ΑΣΕΠ, η οποία μέχρι την ακύρωσή της από το διοικητικό δικαστήριο, καλύπτονταν από το τεκμήριο νομιμότητας των διοικητικών πράξεων (Πρ. Συμβ. Συμ. ΣΤΕ 17/2020).
5. Ότι η καταβολή αναδρομικών αποδοχών δεν συνάδει προς την αρχή της χρηστής διαχείρισης του δημοσίου χρήματος, διότι δεν είναι δυνατόν να καταβληθούν αποδοχές πριν την ανάληψη υπηρεσίας, αφού σύμφωνα με τον Υπαλληλικό Κώδικα και τον Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων η

αξίωση του υπαλλήλου για μισθό γεννάται από την ανάληψη υπηρεσίας . (Πρ. Συμβ. Συμμ. ΣΤΕ 17/2020).

6. Ισχυρισμός που προβάλλει το Επιμελητήριο Ημαθίας ότι είναι ν.π.δ.δ. σωματειακού χαρακτήρα και δεν υποχρεούται σε συμμόρφωση, δεν ασκεί επιρροή για την εκπλήρωση της συνταγματικής υποχρέωσης συμμόρφωσης με την πρόσδοση αναδρομικότητας στον διορισμό με όλες τις συνέπειες διοικητικές και μισθολογικές (Πρ. Συμβ. ΣΤΕ 9/2014

7. Ισχυρισμός της Διοίκησης ότι η αιτούσα δεν υπέβαλε μετά την έκδοση της ακυρωτικής απόφασης σχετικό αίτημα στην αρμόδια υπηρεσία για τη λήψη αναδρομικών αποδοχών και το δικαίωμά της έχει παραγραφεί κρίθηκε απορριπτέος διότι η άσκηση αιτήσεως για συμμόρφωση της Διοίκησης αποτελεί νόμιμο δικαίωμα του αιτούντος προβλεπόμενο από το Σύνταγμα και το Ν.3068/2002 και συνεπώς το δικαίωμα προς λήψη αναδρομικών αποδοχών δεν μπορεί να ματαιωθεί με την επίκληση για εφαρμογή των διατάξεων περί παραγραφής (Πρ. Συμ. ΣΤΕ 14/2015, 9/2009 Αποφ. Συμβ. ΣΤΕ 135/2009, Τρ.Σ.ΔΕΑ 279/2022).

8. Απορριπτέο αίτημα της Διοίκησης για ορισμό εντεταλμένου δικαστή (άρθρο 4 π.δ.61/2004) με σκοπό την υπόδειξη του ενδεικνυόμενου τρόπου συμμόρφωσης προς την ακυρωτική απόφαση, διότι με τα εκδοθέντα πρακτικά του Συμβουλίου Συμμόρφωσης είχαν προσδιοριστεί με σαφήνεια τόσο η ο υπόχρεος προς συμμόρφωση Φορέας (Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας) όσο και οι ενέργειες που ήταν αναγκαίες για την πλήρη συμμόρφωσή του προς την οικεία δικαστική απόφαση δηλαδή η καταβολή αναδρομικών αποδοχών υπολογιζόμενες από την ημερομηνία αναδρομικού διορισμού έως την ανάληψη των καθηκόντων της αιτούσας όσο και η δυνατότητα συμψηφισμού αυτών με εισοδήματα που τυχόν αποκτήθηκαν από αυτήν κατά το ίδιο χρονικό διάστημα. (Απόφ. Συμβ. Συμμ. ΣΤΕ 91/2010, πρακτ. Συμβ. Συμμ. ΔΕΑ 596/2021).

Ισχυρισμοί προβαλλόμενοι από τον αιτούντα.

1. Ισχυρισμός ότι μετά τον αναδρομικό διορισμό του και την καταβολή των οφειλόμενων αναδρομικών αποδοχών, ο Φορέας διορισμού έπρεπε να θεωρήσει ότι αυτός έχει διέλθει το στάδιο της δόκιμης υπηρεσίας για κάθε συνέπεια, κρίθηκε απορριπτέος από το Συμβούλιο διότι το γεγονός ότι ο αιτών δικαιώθηκε δικαστικά και η πρόσληψή του είχε αναδρομικό αποτέλεσμα δεν συνεπάγεται την άρση της υποχρέωσης να διανύσει την προβλεπόμενη από το Ν.410/1988 άρθρο

13 παρ.1 δοκιμαστική υπηρεσία (Απόφ. Συμβ. ΣτΕ 1/2016 Πρακτ. Συμβ.ΣτΕ 100/2010)

2. Ισχυρισμός του αιτούντος ότι εφόσον διορίστηκε αναδρομικά, σε συμμόρφωση προς την ακυρωτική απόφαση, ο Φορέας οφείλει να του καταβάλει αποζημίωση για τις κάθε είδους άδειες που δεν έλαβε κατά το χρόνο που ανατρέχει η αναδρομική του πρόσληψη, κρίθηκε απορριπτέος με την αιτιολογία ότι ως άδεια νοείται το δικαίωμα του υπαλλήλου να μην προσέρχεται στην εργασία του κατά το χρόνο της διάρκειάς της, ενώπιον όμως του αναδρομικού χαρακτήρα της πρόσληψης ο αιτών δεν προσερχόταν στην εργασία του κατά το ανωτέρω διάστημα και συνεπώς δεν τίθεται ζήτημα χορήγησης σε αυτόν αδειών και αποζημίωσης για τη μη χορήγησή τους (Απόφ. Συμβ. ΣτΕ 1/2016)

3. Αίτημα για χρηματική ικανοποίηση λόγω της ηθικής βλάβης που υπέστη ο αιτών από τη μακρόχρονη ταλαιπωρία του, απαραδέκτως προβάλλεται στη διαδικασία συμμόρφωσης, διότι μπορεί να ζητηθεί μόνο με την άσκηση του ενδίκου βοηθήματος αγωγής. (Πρακ. Συμ. Συμμ. ΣτΕ 3/2015, Αποφ. Τρ.Συμβ. ΣτΕ 4/2014, 46/2010)

4. Αίτημα για έντοκη καταβολή των αναδρομικών αποδοχών, απαραδέκτως προβάλλεται στη διαδικασία συμμόρφωσης, διότι η καταβολή τόκων μπορεί να επιδιωχθεί μόνο μέσω της επίδοσης αγωγής σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ.2 ν.δ.496/1974 (αφορούσε ΟΤΑ).

5. Μετά τον αναδρομικό διορισμό του, ο αιτών υπέβαλε στον Φορέα διορισμού (Υπ. Οικονομικών) αίτημα να του καταβληθούν αναδρομικές αποδοχές και η ειδική αποζημίωση (ΔΙΒΕΕΤ). Ο Φορέας εξέτασε το αίτημα και το απέρριψε διότι 1) η ειδική αποζημίωση (ΔΙΒΕΕΤ) και τα έξοδα κινήσεως που ζητούσε και τα οποία ελάμβαναν οι υπάλληλοι που υπηρετούσαν προϋπέθεταν πραγματική απασχόληση που δεν συνέτρεχε στην περίπτωση του, ανεξάρτητα από την αιτία που δεν υπήρξε η πραγματική απασχόληση, και 2) λόγω συμψηφισμού μεταξύ των απολαβών του αιτούντος στον ιδιωτικό τομέα κατά το διάστημα του αναδρομικού διορισμού και αυτών που θα εδικαιούτο αν είχε εργαστεί στο Δημόσιο, δεν προέκυπτε οφειλόμενη διαφορά αποδοχών. Με αίτησή του ο αιτών ζήτησε να διαπιστωθεί ότι η μη καταβολή αναδρομικών αποδοχών συνιστά πλημμελή συμμόρφωση της Διοίκησης. Το Συμβούλιο έλαβε υπόψη του το γεγονός ότι ο αιτών προσελήφθη αναδρομικώς στην επιδιωκόμενη θέση, και του αναγνωρίστηκαν κατ' αρχήν οι βαθμολογικές και μισθολογικές συνέπειες της αναδρομικής του πρόσληψης με την κατάταξή του στα αντίστοιχα κλιμάκια και έκρινε ότι εφόσον ο Φορέας εξέτασε το αίτημά του να του

καταβληθούν αναδρομικές αποδοχές και το απέρριψε με ειδική αιτιολογία (είτε δεν είχαν γεννηθεί οι σχετικές αξιώσεις είτε είχαν αποσβεσθεί λόγω συμψηφισμού με αποδοχές του στον ιδιωτικό τομέα) υπήρξε συμμόρφωση. Περαιτέρω όμως έκρινε ότι η αμφισβήτηση της τυχόν νομιμότητας της απόρριψης του αιτήματος αυτού δεν θα μπορούσε να κριθεί παρεμπιπτόντως στο στάδιο της διαδικασίας συμμόρφωσης, αλλά από τα αρμόδια δικαστήρια, με την άσκηση κατάλληλου ένδικου βοηθήματος (απ. Συμβ. 35/2016, 18, 16, 6/2016 κά).

Ε. Πότε υπάρχει συμμόρφωση και απορρίπτεται η αίτηση

Έχει κριθεί ότι (εκτός από τις περιπτώσεις που προαναφέρθηκαν αναδρομικού διορισμού με όλες τις συνέπειες) η Διοίκηση έχει κατ' αρχήν συμμορφωθεί και στην περίπτωση που δεν έχουν ακόμα καταβληθεί οι αναδρομικές αποδοχές ούτε έχει εκδοθεί το σχετικό χρηματικό ένταλμα στο όνομα του αιτούντος αλλά μετά την έκδοση πρακτικού του Συμβουλίου, έχει προβεί σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες για τον υπολογισμό του οφειλόμενου ποσού λόγω του αναδρομικού διορισμού κατόπιν συμψηφισμού με τις αποδοχές που αυτός είχε λάβει κατά το διάστημα που ανατρέχει ο διορισμός και για την ανεύρεση των πόρων για τη χρηματοδότηση και την καταβολή του ποσού. Περαιτέρω όμως αναφέρεται ότι σε περίπτωση αδικαιολόγητης καθυστέρησης καταβολής του ποσού στον αιτούντα αυτός μπορεί να υποβάλει νέα αίτηση στο Συμβούλιο Συμμόρφωσης (Απόφ Τρ. Συμβ. ΣΤΕ 44/2020, 38,37,29,6/2016, 43/2015).

Το ΑΣΕΠ έχει συμμορφωθεί εφόσον σε εκτέλεση της αποφάσεως του δικαστηρίου κατέταξε τον αιτούντα στον πίνακα διοριστέων και τον διέθεσε προς διορισμό στον Φορέα όπου και διορίστηκε και συνεπώς ο ισχυρισμός αιτούντος ότι η απόφαση του ΑΣΕΠ δεν έχει εκτελεστεί επειδή δεν διορίστηκε αναδρομικά κρίθηκε απορριπτέος. (Αποφ Συμβ. Συμμ. ΣΤΕ 3/2016)

ΣΤ. Νέα αίτηση συμμόρφωσης

Στο άρθρο 5 του π.δ.61/2004 προβλέπεται δυνατότητα υποβολής νέας αίτησης επί της αυτής υπόθεσης από τον ενδιαφερόμενο, μετά την έκδοση από το Συμβούλιο απόφασης επί αρχικής αίτησης προς συμμόρφωση, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

1. Εάν (παρ.1 άρθρου 5) παρά τη διαπίστωση της μη συμμόρφωσης και την επιβολή χρηματικής κύρωσης, η Διοίκηση εξακολουθεί να μη συμμορφώνεται. Και τούτο διότι

η υποχρέωση της Διοίκησης σε συμμόρφωση παραμένει ακέραιη ακόμα και μετά την επιβολή χρηματικής κύρωσης. (Απ. Συμβ. Συμμ. ΣτΕ 31/2019, 4/2019, 5/2018, 33/2015, 19/2014, 69/2012, 49/2010 Τρ.Σ. ΔΕΑ 279/2022)

Στην περίπτωση αυτή, δεν προβλέπεται η επανεξέταση όσων δεσμευτικώς κρίθηκαν από το Συμβούλιο Συμμόρφωσης με την προηγούμενη αίτηση (Απ. Σ.ΔΕΑ 279/2022 Απ.Σ.ΣτΕ 42/2018, 40/2016, 89/2011). Επίσης δεν μπορεί να εξετασθούν νομικές ενστάσεις τις οποίες η διάδικος διοικητική αρχή θα μπορούσε να είχε εξ αρχής προβάλει ενώπιον του Συμβουλίου Συμμόρφωσης και δεν προέβαλε και δηλώνουν την πρόθεσή της να μην συμμορφωθεί προς την ακυρωτική απόφαση. (Απ. Συμβ. Συμμ. ΣτΕ 4/2019)

2. Εάν (παρ.2 άρθρου 5) έχει εκδοθεί απορριπτική απόφαση από το Συμβούλιο Συμμόρφωσης, αλλά μόνο υπό την προϋπόθεση ότι γίνεται επίκληση νέων κρίσιμων πραγματικών στοιχείων ή αν μεταβλήθηκε το νομικό καθεστώς βάσει του οποίου απορρίφθηκε η αρχική αίτηση. Κρίσιμος χρόνος που πρέπει να συντρέχουν οι ως άνω προϋποθέσεις είναι ο χρόνος υποβολής της νέας αίτησης. (Τρ. Συμβ. ΔΕΑ 711/2022 σχ.Απ. Συμβ. ΣτΕ 8/2019, 97/2010, 6/2008, 84/2008).

Δεν συνιστά νέο πραγματικό στοιχείο ο ισχυρισμός του αιτούντος περί εσφαλμένης κατάταξης αυτού στον νέο πίνακα διοριστέων που καταρτίστηκε από το ΑΣΕΠ σε συμμόρφωση προς αρκετές ακυρωτικές αποφάσεις του Διοικ. Εφετείου Αθ. που αφορούσαν τη διόρθωση της βαθμολογίας αντίστοιχου αριθμού υποψηφίων διαγωνισμού, ούτε ο ισχυρισμός ότι ο αιτών έπρεπε να διατεθεί προς διορισμό. (Απ. Συμ. Συμμ. ΔΕΑ 711/2022)

3. Στο άρθρο 5 δεν προβλέπεται δυνατότητα υποβολής αιτήσεως για ανάκληση οριστικών αποφάσεων του Συμβουλίου Συμμόρφωσης ούτε, για ανάκληση μη οριστικών πρακτικών του Συμβουλίου, την έκδοση των οποίων θα ακολουθήσει, αναγκαίως, η έκδοση οριστικής αποφάσεως αυτού (αποφάσεις Τριμ. Συμβουλίου 52, 52/2012, 89/2011, 91/2010, 137/2009). Συνεπώς, αίτηση για την ανάκληση αποφάσεως του Τριμελούς Συμβουλίου, με την οποία διαπιστώνεται η μη συμμόρφωση της Διοικήσεως προς το περιεχόμενο δικαστικής αποφάσεως και προσδιορίζεται το χρηματικό ποσό που πρέπει να καταβληθεί στον ενδιαφερόμενο, η οποία υποβάλλεται από τη Διοίκηση επικαλούμενη νομικό σφάλμα της αποφάσεως ή πλάνη περί τα πράγματα, είναι απαράδεκτη (αποφ. Τριμ. Συμβ. ΣτΕ 4/2019. 89/2011, 137/2009 κ.ά.).

Z. Διαφορά από τη συμμόρφωση της Διοίκησης προς ακυρωτική απόφαση επί ομοίων πράξεων που αφορούν τρίτα πρόσωπα

Ένα άλλο ζήτημα που διαφοροποιείται από τη διαδικασία συμμόρφωσης της Διοίκησης του ν. 3068/2002, είναι η περίπτωση που με αμετάκλητη δικαστική απόφαση ακυρώνεται μία ατομική διοικητική πράξη για τον λόγο ότι στηρίχθηκε σε διάταξη αντίθετη προς υπέρτερης τυπικής ισχύος κανόνα δικαίου ή σε κανονιστική πράξη χωρίς νόμιμο εξουσιοδοτικό έρεισμα, οπότε τίθεται το ζήτημα ποια είναι η υποχρέωση της Διοίκησης για τις λοιπές ομοίου περιεχομένου ατομικές διοικητικές πράξεις που έχουν εκδοθεί με βάση την ίδια κανονιστική πράξη ή διάταξη, για τις οποίες όμως είτε έχει παρέλθει η νόμιμη προθεσμία προσβολής τους είτε έχουν προσβληθεί ανεπιτυχώς (Θεωρία των ομοίων πράξεων). Σε αυτές τις περιπτώσεις οι τρίτοι, στους οποίους αφορούν οι όμοιες αυτές παράνομες πράξεις, οι οποίες εξακολουθούν να ισχύουν, δεν μπορούν να υποβάλουν αίτημα για συμμόρφωση της Διοίκησης με βάση τις διατάξεις του Ν.3068/2002, και ως προς αυτούς, γιατί δεν ήταν διάδικοι στην ακυρωτική δίκη, ούτε η Διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφωθεί αυτεπάγγελτα βάσει του Ν.3068/2002.

Από τη νομολογία όμως έχει παγίως γίνει δεκτό ότι οι τρίτοι μπορούν να υποβάλουν στη Διοίκηση, αίτημα, για ανάκληση των πράξεων που τους αφορούν εντός ευλόγου χρόνου από τη δημοσίευση της ακυρωτικής δικαστικής απόφασης, οπότε η Διοίκηση υποχρεούται, (καμπτομένης της γενικής αρχής του διοικητικού δικαίου, σύμφωνα με την οποία η Διοίκηση δεν έχει υποχρέωση να ανακαλεί ακόμη και τυχόν παράνομες πράξεις της), να επανεξετάσει τη νομιμότητα της ατομικής διοικητικής πράξης, της οποίας ζητείται η ανάκληση, και να προχωρήσει σε ανάκληση, εντός του πλαισίου της απονεμόμενης από τον νομοθέτη διακριτικής ευχέρειας ή δέσμιας αρμοδιότητας, αφού εκτιμήσει α) τους λόγους δημοσίου συμφέροντος που τυχόν επιβάλλουν ή αποκλείουν την ανάκλησή της, β) την ανάγκη προστασίας δικαιωμάτων τρίτων που αποκτήθηκαν καλόπιστα και γ) το χρόνο που διέρρευσε από την έκδοσή της. Η τυχόν παράλειψη της Διοίκησης να ανακαλέσει, την παράνομη πράξη της, εφόσον συντρέχουν οι παραπάνω προϋποθέσεις, συνιστά παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας και είναι προσβλητή με αίτηση ακυρώσεως, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 45 παρ. 4 του π.δ. 18/1989, (βλ., ΣΤΕ 2176 - 2177/2004 Ολ., 1175/2008 Ολ., 2736/2005 7μ., 4763/2014 7μ., 19/2015 7μ., 99/2018 7μ., 1275/2019, 180 - 189/2020, ΣΤΕ 1660/2021 κ.ά.). Εάν δεν πληρούνται όμως οι ανωτέρω εξαιρετικές προϋποθέσεις, η παράλειψη να αποφανθεί επί αιτήματος ανάκλησης ατομικής διοικητικής πράξης ως παράνομης, με την άπρακτη

πάροδο τριμήνου, δεν συνιστά περίπτωση προσβλητής με αίτηση ακυρώσεως παράλειψης οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας (βλ. ΣτΕ 3065/2012, 2485/2013, 90, 855/2016, 312/2017, 1274/2018, 1668/2021).